

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація
(Основи українського народно-сценічного танцю)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Теорія і методика мистецької освіти та арт-реабілітаційні практики»

Спеціальність 014.13 Середня освіта
(Мистецтво. Музичне мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від «27» квітня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація (Основи українського народно-сценічного танцю)
Викладач	Марусик Наталія Іванівна
Контактний телефон викладача	+38(068) 0545353
E-mail викладача	natalia.marusyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до лекційних та практичних занять із курсу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» (**Основи українського народно-сценічного танцю**) є важливою складовою професійної підготовки студентів спеціальності Середня освіта (Музичне мистецтво). Як складова частина мистецької освіти цей освітній компонент сприяє розвитку у студентів художньо-історичного мислення, широкого гуманітарного підходу до предмету вивчення, розуміння художньої специфіки хореографічного мистецтва, його місця в загальному суспільному процесі. Разом з тим ми повинні мати на увазі органічну вкоріненість хореографічної культури у загальний контекст людського буття: а) духовно-культурного (історія літератури, театру, живопису, філософських та естетичних вчень); б) соціального, політичного.

Історія хореографічного мистецтва має свої неповторні традиції, що склалися на ґрунті національно-художнього мислення. Складність і протиріччя суспільних умов у різні історичні періоди обумовили шляхи розвитку хореографічних колективів та хореографічних студій.

Курс «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» (**Основи українського народно-сценічного танцю**) розподіляється на розглядання історичних шляхів розвитку світової та української хореографічної культури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є характеристика основних напрямів і жанрів хореографічного мистецтва, аналіз творчості відомих хореографів минулого і сучасного, ознайомлення студентів з класичними хореографічними постановками, формування професійних навичок та знань з історії хореографічного мистецтва. Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» (**Основи українського народно-сценічного танцю**) складена відповідно до освітньо-професійної програми 014.13 Середня освіта(Музичне мистецтво).

Міждисциплінарні зв'язки: предмет «**Ритміка, хореологія і танцювально-рухова реабілітація**» є сполучною ланкою між теоретичною базою хореології, практичними заняттями з хореографії та іншими учбовими дисциплінами, які виявляють специфіку історичного процесу культури, «Історія хореографічного мистецтва», « Історія костюму», «Ритміка і хореографія з методикою викладання», «Методика роботи з хореографічним колективом», « Український народно-сценічний танець». Мета викладання дисципліни – дати студентам базу для опанування фахівцем-хореографом інших видів хореографічного мистецтва, сформувати культуру спілкування, художній смак, творчу свободу. Як складова підготовки фахівця забезпечує правильну поставу усіх частин тіла, виховання навичок, а пізніше розвиток координації, вивчення основних елементів у чистому вигляді та в композиційному сполученні, опанування навичками складання окремих частин уроку в цілому, виходячи з напрямку та специфіки хореографічного колективу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методична підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва(мистецьких дисциплін) до практичної роботи в закладах загальної середньої освіти, майбутнього викладача музичного мистецтва(хореографічного мистецтва) до практичної роботи в закладах освіти, формування професійної компетентності вчителя спроможного розв'язувати актуальні проблеми художньо-естетичного виховання молоді; дати студентам знання про специфіку функціонування і розвитку хореографічної культури, навчити використовувати здобуті знання у дослідницькій і педагогічній практиці, що має важливе значення в системі їх загальної гуманітарної підготовки. У ході занять студенти повинні скласти уявлення про найважливіші події і явища хореографічної культури, а також освоїти основні поняття і терміни хореографічного мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки,
- знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях,
- готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів,
- здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі

ФК 4. Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними та хореографічними шкільними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

ФК 10. Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психологопедагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі.

ФК-12. Здатність демонструвати достатньо високий рівень диригентської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК-15. Здатність демонструвати високий рівень диригентської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності у виконавській, творчій та педагогічній роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

РН 5. Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні	15
самостійна робота	15

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1-2	014.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Перший-другий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
I семестр Тема 1. Жанровий і тематичний поділ українських народних танців.		1	1
Тема 2. Хороводи, як один із найдавніших видів народного танцювального мистецтва.		1	1
Тема 3. Побутові та сюжетні танці, як основа української народної хореографії		1	1
Тема 4. Основні положення рук в сольних танцях Прикарпаття.		1	1
Тема 5. Положення рук, та основні танцювальні елементи у парних танцях Прикарпаття. Комбінації на середині залу		1	1
Тема 6 .Положення рук, та основні танцювальні елементи у масових танцях Прикарпаття.		1	1
Тема 7. Перший та другий локальні регіони: Центральна Україна, Західна частина України.		2	2
Тема 8 Третій та четвертий локальні регіони: Волинь, Полісся, Поділля.		2	2
Тема 9. п'ятий локальний регіон: Слобожанщина, та Південь України		2	2
Тема 10. Танцювальні комбінації на середині залу		3	3
II семестр Тема 11. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Гуцульщини:		4	4
Тема 12. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Бойківщини:		3	3
Тема 13. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Лемківщини:		3	3

Тема 14. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Буковини		3	3
Тема 15. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Поділля		3	3
ЗАГ.:		31	31

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛІКІВ		
	Університетська	Національна	Шкала ECTS
	90-100	Зараховано	A
	80-89		B
	70-79		C
	80-69		D
	50- 59		E
	26-49	Незараховано	FX
1-25	F		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Якщо здобувач вищої освіти не склав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу завідувача кафедри (за заявою). Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру за змістові модулі сумарно він набрав менше 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис «не допущений» і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача у визначений кафедрою строк виконання здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>		
Підсумковий контроль	<p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістових модулів. Сума повинна бути не меншою ніж 50 балів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться у формі практичного відкритого показу та теоретичної відповіді з методики викладання та вивчення даної дисципліни. Щоб допустити студента до екзамену він повинен отримати протягом семестру не менше ніж 25 балів. Екзаменаційна оцінка ставиться відповідно максимально 30 балів за практичний показ і 20 за теоретичну відповідь.</p>		

7. Політика навчальної дисципліни

Систематичне відвідування занять. За пропущене заняття студент повинен пред'явити довідку, або інший вагомий документ, в іншому випадку це впливатиме на семестровий контроль, одне пропущене заняття -2(бали). Наявність тренувальної форми. На початок заняття студент має бути переодягненим. Очікую ставлення, яке є придатним для навчання: бути відкритим, уважним, відповідальним та таким який інтегрує підказки, виправлення, поради.

8. Рекомендована література

1. Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону: монографія. Київ: Ліра-К, 2015. 182 с.
2. Бойко О. С. Художній образ в українському народно-сценічному танці : монографія. Київ : Ліра-К, 2020. 204 с.
3. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю : навч. посіб. для інститутів культури. 3-є вид. Київ : Мистецтво, 1996. 494 с.
4. Василенко К. Ю. Український танець. Київ : ПІК ПІК, 1997. 282 с.
5. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ : Мистецтво, 1991. 480 с.
6. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю: підручник. Київ : НАКККіМ, 2014. 332 с.
7. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн. 1: Гуцульські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 608 с.
8. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн 2: Бойківські і лемківські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 318 с.
9. Голдрич О. С. Танцюймо разом: танці з репертуару народних ансамблів вишів м. Львова: «Черемош», «Полонина», «Підгір'я». Львів : Сполом, 2006. 288 с.
10. Голдрич О. С. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
11. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція та мистецтво балетмейстера. Суми : ФОП ЦЬОМА С. П., 2020. 157 с.
12. Зубатов С. Л. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: навч. посібн. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 376 с.
13. Зубатов С.Л. Методика викладання українського народного танцю : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 376 с.
14. Камін В. О Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. Київ: ДАКККіМ, 2008. 151 с.
15. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
16. Климчук І. С. Українське хореографічне мистецтво 1950 – 1980-х років як чинник формування національної ідентичності: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
17. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії. Харків : ХДАК, 2009. 140 с.
18. Колесніченко Ю. В. Українське намисто. Десять українських танців : зб. хореограф. Творів і муз. Додатком. Вінниця : Нова Книга, 2014. 272 с.
19. Колногузенко Б. М. Заповіт. Харків : ХДАК, 2010. 21 с.
20. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Ч. 1: Хореографічна робота з дітьми : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2005. 153 с.
21. Колногузенко Б. М. Хореографічна сьюіта : методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2007. 106 с.
22. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво. Харків : ХДАК, 2008. 224 с.
23. Колосок О. П. Майстри народно-сценічного танцю :и біографічний довідник. Київ : ДАКККіМ, 2008. 116 с.
24. Кривохижа А. М. Гармонія танцю : метод. посіб. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003. 100 с.

25. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник / Оксана Лань. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 180 с.
26. Лань О. Б. Особливості досягнення консенсусу у виборі теми хореографічної вистави групою студентів-авторів / О. Б. Лань // Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених «Актуальні питання гуманітарних наук». – Дрогобич. – Видавничий дім «Гельветика». – Випуск № 35. – Т. 3. – С. 4 – 10. <http://www.apfn-journal.in.ua/35-3-2021>.
27. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття : дис. ... канд. істор. наук: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. 173 с.
28. Лісовська Н. Ю. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 видання доповнене. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 178с.
29. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2007. 468 с.
30. Марусик Н., Стасько Б. Митці народної хореографії Прикарпаття : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ «Плай» ЦІТ, 2009. 164 с.
31. Пархоменко О. М. Теорія та методика українського народно-сценічного танцю (перший рік навчання). Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 189 с.
32. Повалій Т. Л. Теорія та методика викладання українського народного танцю: навч. посібн. Суми : СПДФО Повалій К. В., 2015. 250 с.
33. Стандарт фахової передвищої освіти спеціальності 024 Хореографія / Міністерства освіти і науки України. Київ, 2021.
34. Чернишова А. М. Теорія та методика народно-сценічного танцю: конспект лекцій з початкової дисципліни. Житомир, 2018. 124 с.
35. Narasymczuk R. Tance Huculskie. Lwów, 1939. 304 s.
36. Narasymczuk Roman: tance huculskie [Гуцульські танці]. Prace etnograficzne [Етнографічні праці]. Lwów : Towarzystwo Ludoznawcze, 1939. T. 5. 186 p.
37. Klymasz R. Ukrainian Folksongs from the Prairies. Canadian Institute of Ukrainian Studies Press University of Alberta. Canada, 1992. 180 p.
38. Kvetsko O. Retrospective analysis dance Bojko in the Carpathian region in the context of Ukrainian choreographic culture. *Europen Journal of Arts*, Austria. Vienna, 2017. №1. P. 76–79.
39. Kvetsko O., Havelia O. Folklore as the primary of forming the boiko's dance. *Europen Journal of Arts*, Austria. Vienna, 2020. №1. P. 162–165.
40. Nahachewsky A. Ukrainian dance: a Cross-Cultural Approach / Library of Congress Cataloguing- in- Publication Data. United States of America, 2012. 275 p.